

Ministerieel besluit tot schrapping en hervaststelling van de historische stadskern van Herentals als archeologische zone

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 4.1.1, 2° en 4.1.4;

Gelet op het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, artikel 4.1.6;

Gelet op het ministerieel besluit van 17 juli 2015 tot vaststelling van de inventarismethodologie voor de inventaris van archeologische zones;

Gelet op het openbaar onderzoek dat gehouden is van 19 december 2016 tot en met 16 februari 2017 en waarvan de behandeling van de opmerkingen en de bezwaren als bijlage bij dit besluit is gevoegd;

Gelet op het gunstig advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, gegeven op 21 april 2017, waarvan de behandeling als bijlage bij dit besluit is gevoegd;

Overwegende dat de onroerende goederen die worden opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones erfgoedwaarde bezitten en voldoende goed bewaard zijn;

Overwegende dat de onroerende goederen die worden geschrapt uit de vastgestelde inventaris van archeologische zones niet afgebakend waren conform de vooropgestelde criteria en aldus de afbakening ten oosten van de stad niet overeenstemde met de afbakening weergegeven op het 19de-eeuwse gereduceerde kadaster,

BESLUIT:

Artikel 1. De 'Historische stadskern van Herentals', met de in dit artikel vermelde erfgoedkenmerken en afgebakend zoals op het plan in bijlage, wordt bij dit besluit vastgesteld als archeologische zone.

Deze archeologische zone wordt vastgesteld met:

1° de erfgoedkenmerken:

- Typologie: stadsomwallingen, steden
- Datering: middeleeuwen, nieuwe tijd

2° de beschrijving op basis van de erfgoedkenmerken:

De historische stadskern is een immense en complexe archeologische zone die het resultaat is van een eeuwenlange intense bewoning binnen de stedelijke grenzen, meestal een omwalling. De stadsplattegrond kent een cumulatief karakter en verschillende fasen, met een oude nederzettingkern die soms teruggaat op een vroeg- of pre-middeleeuwse aanwezigheid. Voor de afbakening is in eerste instantie gekeken naar het 19de-eeuwse gereduceerde kadaster omdat dit de eerste nauwkeurige kadasterkaart is die nog een tijdsbeeld geeft van voor de industrialisering.

Art. 2. De archeologische zone "Historische stadskern van Herentals", als vastgesteld bij het ministerieel besluit van 19 februari 2016 en afgebakend zoals op het plan in bijlage, wordt geschrapt uit de inventaris van archeologische zones.

Art. 3. De vastgestelde inventaris van archeologische zones is in de vorm van een georeferencierte GIS-laag beschikbaar op de website van het agentschap Onroerend Erfgoed.

Brussel, 1 JUNI 2017

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

Bijlage 3. Behandeling van de bezwaren en adviezen bij het ministerieel besluit tot schrapping en hervaststelling van de historische stadskern van Herentals als archeologische zone

Omschrijving:

Historische stadskern van Herentals

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel, 21 JUNI 2017

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Bezwaren ingediend tijdens het openbaar onderzoek

Het college van burgemeester en schepenen van Herentals en de Herentalse Geschiedkundige Kring hebben bezwaar aangetekend tegen de herafbakening, men herneemt het voorstel van 2015 om gebieden toe te voegen buiten de voorgestelde afbakening en anderzijds ook gebieden te schrappen binnen de voorgestelde afbakening wanneer er op cartografische bronnen geen gebouwen afgebeeld staan. Verder wordt het advies gegeven om met de afbakening de perceelgrenzen te volgen.

Het behandelen van de bezwaren beperkt zich, in uitvoering van artikel 4.1.3. van het Onroerendergoeddecreet, tot de feitelijkheden (afbakening, benaming, datering, typologie van de voorgestelde archeologische zone ...). Opportuniteitsvragen of opmerkingen bij het Onroerendergoeddecreet of het –beleid, die door de gemeente worden gemaakt in hun bezwaarschrift van 2015, worden niet behandeld.

Antwoord: De historische stadskernen werden op uniforme wijze afgebakend, aan de hand van het 'gereduceerd kadaster', en meer bepaald op basis van de buitengrens van de stadsomwallingen op deze bron (bij de steden die een stadsomwalling hebben gehad). Gebieden buiten deze afbakening kunnen dus ook hoge archeologische waarde hebben maar beantwoorden niet aan het criterium met betrekking tot de afbakening gehanteerd voor de historische stadskernen. Dergelijke gebieden zoals in dit geval het genoemde begijnhof kunnen in de toekomst als aparte archeologische zone vastgesteld worden.

De gehanteerde methode voor de afbakening van de archeologische zone volgt steeds de perceelgrenzen of de grenzen van het openbaar domein, alleen daar waar de stadsomwalling deze niet volgt, is hiervan afgeweken en wordt het verloop van de omwalling toegepast als afbakening, volgens het vooropgestelde criterium namelijk de buitengrens van de gracht van de stadsomwalling zoals afgebeeld op het gereduceerd kadaster. Het Onroerendergoeddecreet stelt in artikel 5.4.1. eerste lid, 2° uitdrukkelijk dat een archeologienota moet worden toegevoegd aan de stedenbouwkundige vergunning als cumulatief aan volgende voorwaarden is voldaan:

- de ingreep in de bodem beslaat 100m² of meer
- de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking bedraagt 300m² of meer
- de betrokken percelen liggen geheel of gedeeltelijk in een vastgestelde archeologische zone.

Als een deel van een betrokken perceel gedeeltelijk is gevat door de vastgestelde archeologische zone dient een archeologienota te worden toegevoegd. Ongeacht de locatie van de ingreep in de bodem.

Gebieden binnen de voorgestelde archeologische zone die in de loop der tijden nooit bebouwd geweest zijn volgens cartografisch bronnenmateriaal, hebben wel degelijk een archeologisch potentieel. Zo is er immers veel kans dat deze zones een nog ongeschonden bodemarchief herbergen uit periodes voorafgaand aan de stedelijke bebouwing of uit de vroeg-stedelijke fase wat informatie biedt over de pre- en vroeg-stedelijke bewoning van Herentals. Verder kunnen ze ook sporen bevatten van menselijke activiteiten binnen de stad die niet gerelateerd zijn aan bebouwing.

Conclusie: De door het college van burgemeester en schepenen van Herentals en de Herentalse Geschiedkundige Kring aangereikte argumenten vergen geen aanpassing aan de herafbakening van de voorgestelde archeologische zone voor Herentals.

2. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 30 maart 2017

De VCOE formuleerde op 21 april 2017 een gunstig advies over de schrapping en hervaststelling van de inventaris van archeologische zones. De VCOE vindt het positief dat nieuwe informatie wordt aangewend om de inventaris te actualiseren en kan aldus akkoord

gaan met de schrapping van de hervaststelling van de historische stadskern van Herentals in de vastgestelde inventaris van archeologische zones.

Conclusie: Het advies van de VCOE is gunstig en heeft geen impact op de vaststelling.

3. Conclusie

De bezwaren noch het uitgebrachte advies van de VCOE hebben invloed op de vaststelling.